

2014. augusztusi mérnök évfordulók, emlénapok

3. – 180 éve született Pilch Ágoston mérnök

Üszögön született (1834-1888) gépészmérnök, műegyetemi tanár. Gyakorlati tevékenységét a Duna Gőzhajózási Társaságnál kezdte mint hajógépész. 1861-től egy osztrák vasgyárban, majd az államvasutaknál; utóbb Kotzó Pál magánirodájában, később a Vidats Gépgyárban, végül a korompai gépgyárban dolgozott. 1872-ben a műegyetemen akkor felállított mechanikai technológia (iparműtan) tanszékre nevezték ki. Lényegében ő szervezte meg a műegyetemen a mechanikai technológia oktatását s rendezte be – hosszabb külföldi tanulmányút után – a műegyetem technológiai szertárát.

3. – 110 éve született Major Máté építész

Baján született Major Máté (1904-1986) építész. A modern építészet képviselőjeként elsősorban elméleti tevékenységével fejtett ki meghatározó hatást a hazai építészetre. Tagja volt a Tér és Forma szerkesztőbizottságának. 1945 után az Új Építészet Köre alapító tagja, egyetemi oktató, a BME Építészmérnöki Karának dékánja, az MTA Építésztörténeti és Elméleti Bizottságának elnöke.

9. – 120 éve kezdték építeni budapesti földalatti vasutat

1894-ben e napon engedélyezték a budapesti millenniumi földalatti vasút építését, amely építése augusztus 13-án meg is kezdődött.

9. – 125 éve született Vígh Gyula geológus

Mindszenten született Vígh Gyula (1889-1958) geológus, paleontológus. 1914-1952 időszakban a Földtani Intézet kutatója, majd igazgató-helyettese. 1952 után a Földmérő és Talajvizsgáló Iroda főgeológusa. Jelentősek voltak a gyakorlati műszaki-földtani kutatásai. Nevéhez fűződik az úrkúti mangán- és a Baja környéki vasérckutató, a veszprémi, pécsi és szekszárdi vízkérdés megoldásához kapcsolódó kutatás.

12. – 170 éve született László József mérnök

Verespatakon született László József (1844-1908) bányamérnök, feltaláló. Egy olyan foncsormalmot szabadalmaztatott, amellyel az addigi eljárásokkal szemben a kinyert arany mennyisége 20-40 %-al emelkedett.

15. – 75 éves a BME Mérnöktovábbképző Intézet

1939-ben e napon, a Műegyetemen alapították. Ez volt Európában az első, egyetemi keretek között működő továbbképző intézet. Az alapításkor megfogalmazott gondolatok az intézmény feladatáról - a gyakorlatban működő szakemberek továbbképzése, az elmélet és a gyakorlat mindenkori legújabb fejlődésének megismerése, ill. különleges szakismeretek megszerzése - ma is időszerűek.

17. – 130 éves a Keleti pályaudvar

1884-ben e napon a Keleti pályaudvart átadták a forgalomnak. A pályaudvar épülete eklektikus stílusban épült. A fogadóépületet Rochlitz Gyula, míg a csarnokszerkezetet Feketeházy János tervezte.

18. – 180 éve született Cathry Szaléz Ferenc mérnök

Andermattban született Cathry Szaléz Ferenc (1834-1901) svájci származású hazánkban letelepedett mérnök, a budapesti svábhegyi - az Európában harmadik - fogaskerekű vasút (1874.) építője. Ő volt a pozsonyi, az esztergomi Duna-híd építője.

20. – Magyar Köztársaság állami ünnepe

Az államalapító árpád-házi Szent István király ünnepe, az új kenyér napja, magyar nemzet ünnepe. Az Országgyűlés 1991. március 5-ei döntése értelmében 1991-től augusztus 20. a Magyar Köztársaság hivatalos állami ünnepe.

30. – 90 éve született Kisfaludy Lajos mérnök

Sajógömörön született Kisfaludy Lajos (1924-1988) állami-díjas vegyészmérnök, egyetemi tanár, akadémikus. 1956-tól haláláig a Kőbányai Gyógyszerárú-gyárban dolgozott. Számos ismert gyógyszer előállítására fűződött a nevéhez, például Seduxen, Eunocin, Oxitocin, Suprastin, Cavington. Ipari kutatási eredményeit közel 80 szabadalom védi. 1965-66-ban New Yorkban a St. John's University vendégkutatója volt. Több mint 150 tudományos dolgozata és könyvrészlete tanúskodik életművéről.

31. – 100 éve született Farkas Loránd mérnök

Budapesten született Farkas Loránd (1914-1986) vegyészmérnök, akadémikus. 1956-tól a BME szerves kémiai tanszékén a flavonoid kémiai kutatócsoportot vezette, mint c. egyetemi tanár. A flavonoidok és izoflavonoidok gyűrű-izomerizálását megoldó eljárások kutatásával, és szénhidrátkémiai kutatásokkal is foglalkozott. A növényi eredetű szerves vegyületek kémiájának, ill. a hatóanyagok kiemelkedő kutatója volt, s számos eredmény, köztük az aktív metilén csoportok formilezési reakciójának kiterjesztése fűződik nevéhez. A Chinoinnal együttműködve fedezte fel az Ypriflavin nevű gyógyszert.

Felhasznált irodalom:

- Évfordulóink a műszaki és természettudományokban 1994. és 1999. – MTESZ Tudomány- és Technikatörténeti Bizottsága
- Mérnökök évfordulói 2014-ben – Magyar Mérnöki Kamara (www.mmk.hu) Történeti Bizottsága
- Magyar tudóslexikon A-tól Zs-ig – 1997. – BETTER – MTESZ – OMIKK
- Magyar Életrajzi Lexikon – 1967. – Akadémiai Kiadó
- Egyéb életrajzi források

Készítette: Sipos László